Verslag excursie plantenwerkgroep Schiermonnikoog 12 september 2026

Deelnemers: Corné, Ellen, Frauke, Gonnie, Henk, Nelson, Niels, Robin en Cor.
Tekst en foto's: Cor Nagelmaeker

Om en nabij de vijfenveertig minuten vanaf Lauwersoog. Zo lang duurde onze bootreis vandaag naar het kleine Waddeneiland Schiermonnikoog. Slechts ongeveer 200 vierkante kilometers groot en aangewezen als Nationaal Park. Het is een van de meest ongerepte plekken in Nederland. Schiermonnikoog is gevormd door krachtige zeestromen, sterke winden en stuivend zand. De natuur op dit eiland blijft steeds in beweging. Op de Oosterkwelder en het strand gaat de natuur haar eigen gang, zonder menselijke bemoeienis. Dergelijke plekken zijn zeldzaam in Nederland. En hoe klein het eiland verder ook is, het is rijk aan landschappen. Duinen, strand, bossen, polders en wad vormen en kleuren het eiland.

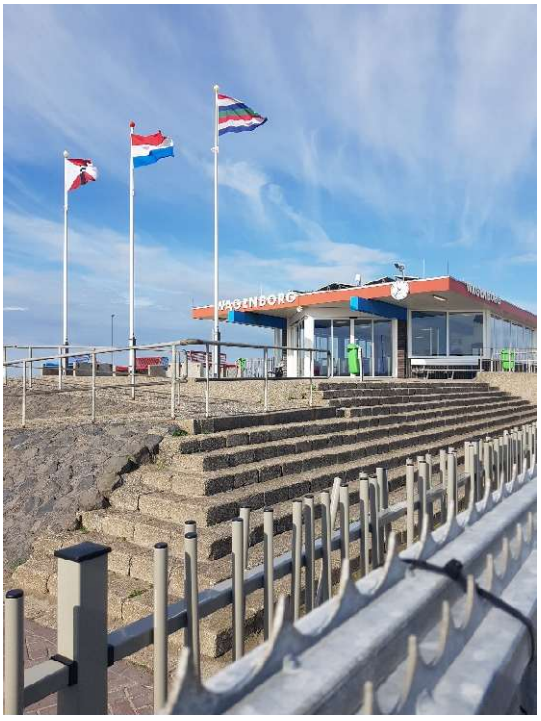

Na onze gebruikelijke horeca rituelen, die deze keer op volle zee plaatsvonden, kwamen we aan in de vernieuwde aankomstterminal van Schiermonnikoog. Na het ondergaan van deze 'verbeterde reiservaring'(!?) werden we bij het verlaten van de terminal enthousiast, en vooral luidruchtig, welkom geheten door een plaatselijk comité van ontvangst, bestaande uit enkele honderden steenlopers. Die stonden zich druk te maken op de stenen(!) van de Veerdam. En waar onze medereizigers zich vooral bezighielden met de verovering van een fiets, gingen wij onmiddellijk aan de slag, gadegeslagen door een jonge zilvermeeuw die juist was begonnen aan een portie verse krab. We vonden varkensgras, lamsoor, reukeloze kamille, smalle weegbree, schorrenkruid en melkkruid. Verder op de strekdam noteerden we gewone zoutmelde, hertshoornweegbree, engels gras, zeekweek, strandmelde, zeeweegbree en zeemelkdistel. We waren gearriveerd in het areaal van de zouttolerante plantengemeenschappen.

Aan het eind gekomen van de strekdam ging het in oostelijke richting verder via de Groene Dijk, onder het toeziend oog van een vriendelijk schijnend zonnetje. We liepen langs de Waddenzeekant. We noteerden hier o.a. zulte (zeeaster), aardbeiklaver, schorrenzoutgras en gerande schijnspurrie.

Ook vielen ons de vele paddenstoelen op. Aan het eind van de Groene Dijk waren op een duintje een paar bankjes neergezet met uitzicht over het eiland. Lunchtijd dus! Hierna ging het verder over het Dijkpad richting Binnenkwelder. Een bord aan het begin waarschuwde ons dat de kwelder onder water kon lopen tijdens storm en springtij, zoals het een ordentelijke kwelder betaamt! Langs het Dijkpad onder meer zandzegge, zilte zegge, zilverschoon, kattendoorn, madeliefje en de vrij zeldzame driebloemige nachtschade. We vervolgden onze weg via het Kwelderpad. De Binnenkwelder kleurde grijs door de hier overvloedig groeiende zeealsem. Ook vonden we rode ogentroost, schijfkamille en boskruiskruid.

Hierna ging het via het Johan de Jongpad weer terug in westelijke richting. We liepen inmiddels aan de zuidkant van de Kobbeduinen. Als een van de eerste soorten troffen we hier de steeds zeldzamer wordende knopbies aan. Gevolgd door koninginnenkruid, geel- en glad walstro, en wolfspoot. De struiken van de hondsroos waren getooid met fraaie rozengallen. In een soort duinvallei even verder vonden we parnassia, dwergbloem, geelhartje, dwergvlas en dwergzegge. Bij de fietsenrekken, ter hoogte van strandpaviljoen ‘De Marlijn’, aan het eind van dit pad stond trosalant. Een exoot afkomstig uit de Himalaya, maar intussen ingeburgerd (Floron). We waren aangekomen bij de prins Bernhardweg die ons richting het dorp voerde. Hier werden we op de valreep nog verrast door een regenbuitje. Maar binnen no time konden de regenjasjes weer in de rugzak. We noteerden hier slangenkruid, sint-janskruid, schermhavikskruid en het roze vetkruid.

Langs het Cornelis Visserpad werden we nog even herinnerd aan het naderende einde van de zomer, én ons excursieseizoen! Na de vele regen van de laatste weken kwamen we hier nog meer paddenstoelen tegen, zoals gele berkenrussula, rode vliegenzwam en de fraaie panteramaniet. Echter op deze laatste is het gezegde van toepassing ‘Schoonheid is bedrieglijk’, want hij is erg giftig. Net als de vliegenzwam bevat de panteramaniet de stof muscarine, maar dan in veel grotere dosis. Beide vallen onder de Opiumwet. En er bestaat geen tegengif. Afblijven dus!

We schoven rond 5 uur aan bij eetcafé ‘Het oude boothuis’. Na de koffie met gebak om 10 uur en de lunch van 1 uur rijkelijk vroeg. Onderweg waren immers ook al de goed gevulde broodtrommeltjes geplunderd. In dat opzicht dus een pittig dagje! Tegen 7 uur vertrokken we uit het het café, waar de plaatselijke band op punt van beginnen stond. Zo reden we vervolgens per bus, in een schoolreisje-achtige vibe, vanuit het dorp naar de veerboot. Waarmee we weer een mooie excursiedag afsloten. Rest nog te vermelden dat de driebloemige nachtschade en het roze vetkruid, ondanks het feit dat Schiermonnikoog door floristen veel wordt bezocht, dit jaar nog niet waren gemeld! Niels bedankt voor het regelen van een en ander en het delen van weer een hoop wetenswaardigheden. Op naar het Land van Maas en Waal!

